

STRESZCZENIE W JĘZYKU POLSKIM

Czynniki kształtujące przeżywalność i dyspersję introdukowanych bażantów

Phasianus colchicus

Bażant polny *Phasianus colchicus*, gatunek ptaka z rodziny kurowatych *Galiformidies* został sprowadzony do Europy, w tym także do Polski, w XVIII wieku jako gatunek ozdobny. Z uwagi na doskonałe możliwości przystosowawcze bażanty dobrze zaadaptowały się do warunków panujących w Europie i stały się ważnym gatunkiem łownym, który jest regularnie introdukowany przez Polski Związek Łowiecki w celu wzmocnienia lokalnych populacji wolno żyjących bażantów w miejscach, gdzie obserwowany jest ich regres.

Celem niniejszej pracy doktorskiej była analiza przeżywalności i dyspersji wsiedlanych bażantów oraz czynników determinujących te procesy. Bażanty wsiedlano w trzech porach roku, tj. w listopadzie 2016, sierpniu 2017, oraz w kwietniu 2017, na trzech różnych stanowiskach. W analizie przeżywalności uwzględniono płeć osobników, porę roku, stanowisko, masę ciała, długość skoku, ruchliwość oraz dyspersję.

Uzyskane wyniki wykazały, że pierwsze 100 dni w środowisku naturalnym przeżyło 39% wypuszczonych bażantów, przy czym przeżywalność samic była dwukrotnie niższa niż samców. Stanowisko i pora roku nie miały istotnego wpływu na przeżywalność wsiedlonych bażantów, jednak widoczne były pewne międzypłciowe różnice – samce miały podobną przeżywalność we wszystkich porach roku, natomiast przeżywalność samic była kilkukrotnie wyższa latem niż jesienią. Biometria osobników nie miała wpływu na ich przeżywalność. Osobniki o większej ruchliwości charakteryzowały się lepszą przeżywalnością niż te o niskiej, przy czym samice miały niższą ruchliwość niż samce. Bażanty o umiarkowanej skłonności do dyspersji miały wyższą przeżywalność niż te o małej i dużej tendencji. Jednocześnie nie obserwowano różnic międzypłciowych w dyspersji. Łączna analiza różnych czynników w modelu liniowym wykazała, że istotnym predyktorem przeżycia wypuszczonych bażantów była tendencja do dyspersji oraz interakcja pomiędzy płcią i ruchliwością - ruchliwy samiec

miął trzykrotnie większe szanse przeżycia niż ruchliwa samica. Dyspersja osobników zależała od stanowiska i pory roku, natomiast skorelowana z nią ruchliwość osobników zależała od płci, pory roku oraz długości skoku.